

בג"צ 2235/14בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדקהעותריםג'מיל רשאד סנדוקה ואח'
על ידי ב"כ עוה"ד קרן צפריר מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
טל': 02-6521218 ; 073-7013236 ; פקס': 02-6521219

נ ג ד

1. הרשות הממשלתית למים ולביוב
2. שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים ירושלים
טל': 02-6466588/686/6354 ; פקס': 02-6467011
3. חברת הגיחון בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד י. קרמר /או א. ברנט
טל: 02-6234258 פקס: 02-6255493
דוא"ל: lawyers@netvision.net.il
4. עיריית ירושלים

המשיביםע"י דן בן טל מהלשכה המשפטית של עיריית ירושלים
טל. 02-6296377 פקס. 02-6297330

הודעה מעדכנת מטעם המשיבים 2-1

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 2.4.14, מתכבדים המשיבים 2-1 (להלן: **המשיבים**) להגיש הודעה מעדכנת מטעמם.

1. כזכור, עניינה של העתירה באספקת המים לתושבי השכונות ראס ח'מיס, ראס שחאדה, שכונת השלום ומחנה הפליטים שועפט, הנמצאות מצדה המזרחי של גדר ההפרדה. העותרים טוענים, כי בתודשים פברואר-מרץ 2014 חלו שיבושים באספקת המים לתושבי השכונות הללו, ומבקשים כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים להסדיר ולוודא, כי אספקת המים לשכונות מתבצעת כראוי, בלחץ סביר וללא הפסקות, וכן יורה למשיבה 3, היא תאגיד המים הגיחון, המספקת מים בירושלים, לספק מים לבתים הללו בכל שעות היממה לפחות ברמת האספקה שהיתה קיימת עד לחודש פברואר 2014.

2. בתגובתם הראשונית מיום 1.4.14, כמו גם בדיון שהתקיים ביום 2.4.14, הציגו המשיבים את תמונת הדברים הכוללת בשכונות נשוא העתירה והשלכתה על נושא אספקת המים בהן. בשכונות אלה התרחבה לאורך השנים הבנייה הבלתי חוקית בהיקף ניכר, בצפיפות רבה ואף תוך בנייה לגובה רב. היום, מתגוררים בשכונות אלה עשרות אלפי אנשים, בבנייה בלתי חוקית בעיקרה. נוכח האיסור המפורש שקבע המחוקק בסעיף 157 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, האוסר לספק מים לבנייה בלתי חוקית, הניחו רבים מתושבי השכונות תשתית מאולתרת ופיראטית לחיבורם לרשת המים שלא כדין, ללא תכנון מתאים וללא התאמה הנדסית. כל זאת, תוך הטלת

עומס גדול מאוד על התשתית הקיימת, הרבה מעבר לקיבולת שלה, ותוך גרימת פגיעות חוזרות בתשתית, אגב מעשי ההתחברות אליה או הבניה על-גביה. בתוך כך התקינו התושבים משאבות ומיכלים לאגירת מים, נוכח ירידת לחץ המים וכן נוכח הצורך להוביל מים לקומות גבוהות, אשר לחץ המערכת לא נבנה לאספקה עבורן. עוד יצוין, כי התושבים אינם משלמים בגין צריכת המים בחיבור פיראטי, ואף לא בגין עלות התשתיות, דבר הגורם לספק ולמשק המים הלאומי הפסדים כלכליים ניכרים. על כך יש להוסיף, כי הצריכה בהתחברות בלתי חוקית תוך פגיעה בתשתיות גורמת גם לאבדני מים ניכרים ולמפגעים סביבתיים, הנגרמים מפגיעה בתשתיות הביוב ומהזרמת ביוב לסביבה.

3. ואחר הרקע האמור, במרכז העתירה עומדת, כאמור, טענה בדבר שיבושים שאירעו בפברואר-מרץ השנה, ובקשה לשפר את אספקת המים כפי הרמה שנתגה קודם לשיבושים הללו. עוד לפני הגשת העתירה, ובסמוך לאחר מכן, הונחתה חברת הגיחון על ידי רשות המים לפעול לאיתור ותיקון ליקויים בתשתית, ולבצע עבודות הנדסיות שניתן לבצען באופן מיידי, הגם שלא זוהתה תקלה קונקרטית שעשויה היתה להשפיע על האספקה. חברת הגיחון ביצעה מספר עבודות, לרבות החלפת צינור אספקה בשכונת ראס חימים.

4. נעדכן כעת, כי לפי דיווח שקיבלו המשיבים מהעותרים ובאי-כוחם לאחר הדיון, חל שיפור מסוים באספקת המים במהלך חודש אפריל 2014. יודגש, כי כפי שלא הוברר מה גרם לשיבושים באספקת המים בחודש פברואר, אין הבנה מלאה בדבר הגורם לשיפור המצב בהמשך. יש לציין בהקשר זה, כי פגיעה באספקה ושיפור עשויים לנבוע גם ממהלכים שנעשו בתשתית בתוך השכונות, שכאמור נתונה לפגיעות ופעולות שונות שנעשות על ידי גורמים שאינם ספק המים. מכל מקום, גם קודם לכן, וודאי לאחר השיפור החלקי שאירע, ברי כי אין מדובר בתמונה של משבר מים, שבו מנותקות השכונות מנגישות למים.

5. במקביל לדיווח בדבר שיפור שחל באספקת המים כאמור, נוסף ונעדכן בדבר עבודת מטה למיפוי הבעיות הנוגעות לאספקת המים לשכונות נושא העתירה, ובחינת החלופות לשיפור המצב הנוכחי:

ביום 13.4.14 התקיימה ישיבה אצל מנכ"ל רשות המים, בנוכחות נציגי רשות המים, משרד האנרגיה והמים, משרד האוצר, משרד המשפטים, משטרת ישראל, עיריית ירושלים והגיחון. במסגרת ישיבה זו הוצגו הסוגיות הנוגעות לאספקת המים והתשתיות בשכונות נושא העתירה. בסיכום הפגישה, הונחתה הגיחון להכין חלופות שונות לאספקת המים לשכונות אלה, לשם בחינתן על-ידי הגורמים הרלוונטיים בממשלה על מנת לבדוק את ההיתכנות לביצוען. בד בבד, הונחתה הגיחון להעביר למשטרת ישראל מסמך לצורך בניית מתווה לפעילות בשכונות אלה בהיבט הביטחוני.

ביום 27.4.14 התקיים סיור בשכונות נושא העתירה בהשתתפות נציגי רשות המים, פרקליטות המדינה, נציגי העותרים ובאי כוחם מהאגודה לזכויות האזרח. במהלך הסיור, הציגו העותרים בפני נציגי רשות המים ופרקליטות המדינה את המצב בשטח לשם מיפוי הבעיות. בסיור זה ציינו העותרים, כי חל שיפור באספקת המים כאמור לעיל. לבקשת הפרקליטות בסיור העבירו העותרים ביום 22.5.15 תצלום אוויר על גביו סימנו את האזורים בהם מוקדי הבעיות באספקת המים לפי הידוע לנציגי התושבים בהתאם לטענות התושבים.

ביום 7.5.14 התקיימה ישיבה אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי), ארז קמיניץ, שבה השתתפו נציגי רשות המים, משרד המשפטים, משרד הפנים, משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, במטרה לנסות למפות את ההיתכנות המשפטית של החלופות הנוגעות לאספקת המים לשכונות נושא העתירה, בשים לב לכך שמדובר בבנייה בלתי חוקית בהיקף ניכר. בישיבה זו התחדדו קשיים משפטיים ממשיים, נוכח הבניה הבלתי חוקית הנרחבת בצפיפות אדירה ולגובה רב, בלא שהוגשו תוכניות מפורטות נקודתיות ובלא שנותרו שטחים ציבוריים. המצב בשטח מעורר ספק לגבי ההיתכנות להסדרה תכנונית כוללת של הבנייה הקיימת, אפילו יגישו כעת כל התושבים תכניות להסדרה, אשר תאפשר גם קידום הנחת תשתיות מודרניות. כהמשך ישיר לכך התחדד האיסור המשפטי המפורש לחבר במישרין מבנים בלתי חוקיים למים בהתאם להוראות סעיף 157א לחוק התכנון והבניה. בישיבה התקיים דיון באפשרויות לקידום פתרונות לשיפור אספקת המים, ולו באופן חלקי, על מנת להביא לשיפור הנגישות למים ברמה ההומניטרית מבלי לפעול בניגוד לאיסור מפורש זה.

ביום 14.5.14 התקיימה ישיבה במטה לביטחון לאומי במשרד ראש הממשלה (המל"ל), בראשות סגן ראש המל"ל למדיניות חוץ, ד"ר ערן לרמן, ובהשתתפות נציגי רשות המים, משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, משרד המשפטים, עיריית ירושלים, הגיחון, המשרד לביטחון פנים, משטרת ישראל והמל"ל. במסגרת ישיבה זו הוצג המצב המורכב בשכונות נושא העתירה בשים לב להיבטים שונים של הבעיה (מדיניים, ביטחוניים, משפטיים, תקציביים וכיו"ב), ונידונו חלופות לשיפור אספקת המים. הדיון התמקד בחלופה של שדרוג חלקי של התשתיות, ובסיכומו הומלץ כי תבצע הערכת עלויות ובחינת אופן הביצוע. עוד סוכם בישיבה, כי יתקיים דיון נוסף במל"ל בפרק הזמן הקרוב כדי לבחון את קידום הנושא.

בסמוך לאתר הישיבה, התבקשה חברת הגיחון על-ידי רשות המים להכין תוכנית לבחינת חלופה של שדרוג תשתיות חלקי כאמור.

בין לבין הישיבות הללו, התנהלו התכתבויות פנימיות והתייעצויות טלפוניות בין הגורמים, לצורך קידום החשיבה אל מול התמונה המורכבת.

6. בהמשך לאמור בתגובתנו הראשונית שהוגשה טרם הדיון לפני בית המשפט הנכבד, שיפור סדירות אספקת המים לשכונות נושא העתירה כרוך במורכבות בשורת היבטים: משפטי, תכנוני, הנדסי, תקציבי, בטחוני, מדיני. סדרת הישיבות האמורה לעיל חידדה עוד יותר את מורכבות הדברים. נוכח טענת העותרים בעתירה, ועל אף הודעתם על השיפור שחל במצב האספקה, נידונו בתהליך הבירור חלופות לשינוי המצב הקיים, המצויות כעת בבחינה מול הגורמים הרלוונטיים בחברת הגיחון, בעיריית ירושלים ובממשלה. תהליך הבירור מצוי בעיצומו. נוכח מורכבות הבעיה, ריבוי ההיבטים אליהם יש להידרש וריבוי הגורמים המעורבים בבירור, דרוש לכך זמן.

7. לאור האמור, יבקשו המשיבים לשוב ולעדכן את בית המשפט הנכבד בתוך 90 ימים.

היום, י"א בסיון תשע"ד

09 ביוני 2014

יונתן ברמן
סגן בפרקליטות המדינה

שוש שמואלי
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה